

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Регионална инспекция по околната среда и водите – Монтана

РЕШЕНИЕ № МО 5 – ЕО/2023 г.

за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка

На основание чл. 85, ал. 4 и ал. 5 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 14, ал. 2 и ал. 5, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), чл. 31, ал. 8 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), чл. 37, ал. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС), представената информация и документация от възложителя и получено становище от Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Монтана

РЕШИХ

да се извърши екологична оценка на Частично изменение на Общ устройствен план (ОУП) на община Лом и Подробен устройствен план – план за застрояване (ПУП – ПЗ) с обхват поземлен имот (ПИ) с идентификатор 68758.539.286 по Кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР) на с. Станево, община Лом, прилагането на които има вероятност да окаже отрицателно въздействие върху предмета на опазване в защитена зона BG0002104 „Цибърско блато”.

Възложител: Иво

Трендафилов,

Характеристика на плановете: Едновременно изработване на изменението на ОУП на община Лом и проект на ПУП – ПЗ в обхвата на ПИ с идентификатор 68758.539.286 (с площ 34364 м², земеделска територия с НТП: друг вид трайно насаждение) по КККР на с. Станево, общ. Лом е разрешено с Решение № 465, взето с Протокол № 54 от 28.10.2022 г. на Общински съвет – Лом.

Съгласно одобрения ОУП на община Лом, поземленият имот, обект на изменението, представлява земеделска територия, за която не е предвидена възможност за промяна на предназначението за неземеделски цели. Инвестиционните намерения на собственика са за изграждане на фотоволтаичен парк, заедно с прилежащата му техническа инфраструктура за връзка към електропреносната мрежа и с изменението на плана ще се осигури устройствена възможност за производствено-складови дейности, включително енергопроизводство. Предвижда се промяна на общото предназначение на територията в обхвата на ПИ с идентификатор 68758.539.286 по КККР на с. Станево от територия с разновидност „Земеделска територия със забрана за промяна на предназначението” в „Предимно производствена устройствена зона” (Пп).

С ПУП – ПЗ се предвижда отреждане на имота „за фотоволтаичен парк”, при следните пределно допустими устройствени параметри (съгласно Наредба № 7 за правила и нормативи за устройството на отделните видове територии и устройствени зони) за зона Пп:

- височина на застрояване: не повече от 10 м;
- плътност на застрояване: максимум 80%;
- интензивност на застрояване (Кинт): максимум 2,5;
- озеленена площ: минимум 20%, като 1/3 е с дървесна растителност;
- начин на застрояване: свободно (е) или комплексно (к).

Възможностите за застрояване в имота са указани с ограничителни линии, съобразени със съответните нормативно изискващи се отстояния от имотните граници (на 3 м).

Достъпът до имота ще се осъществява посредством разположен от север селскостопански път (имот с идентификатор 68758.104.278 по КККР на с. Станево). Географският ландшафт и климат в района, както и извършените предварителни проучвания, дават основание за използване на слънцето като енергиен източник и развитието на отрасъла в разглеждания район. Целта на проектната разработка е свързана с промяна предназначението на земята и преотреждането ѝ за изграждане на фотоволтаична електроцентрала (ФЕЦ) с обща инсталирана мощност до 4 MW. ФЕЦ ще се изгради от фотоволтаични модули за преобразуване на слънчевата енергия в електрическа, разпределени оптимално върху терена. Програмата за дейностите по строителството включва: почистване на терена; полагане на носещите конструкции; монтаж на фотоволтаичните панели и присъединителните съоръжения. Фотоволтаичните панели ще се монтират наземно, върху метална конструкция, посредством специализирани профили за монтаж и крепежни елементи. Монтажният ъгъл на генераторите, спрямо земната хоризонтала ще е 25 градуса. Генераторите на ФЕЦ ще се свързват към мрежови трифазни инвертори, монтирани на металната конструкция. Електрическите връзки между фотоволтаичните панели и инверторите ще се осъществят посредством соларни кабели и конектори. От соларните инвертори до главното разпределително табло (ГРТ) на централата ще се изтеглят кабели. Соларната система няма да съхранява произведената енергия, а ще я подава директно към мрежата.

Предвид собствеността на земята, нейният настоящ характер и местоположение, наличните данни за слънчевата радиация, съществуващата възможност за присъединяване към националната електроразпределителна мрежа и др. дадености, не се предлага алтернатива за местоположение на ФЕЦ. Съществуват и ще бъдат разгледани в процеса на работното проектиране алтернативи за броя, вида, конфигурацията и характеристиките на модулите и др. технически решения.

Съгласно становище изх. № 10-81-1/20.12.2022 г., РЗИ – Монтана счита, че не е необходимо извършване на екологична оценка по отношение степента на значимост на въздействието и риска за човешкото здраве.

Територията, предмет на планове, не попада в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии, но попада в границите на защитена зона от екологичната мрежа Натура 2000: BG0002104 „Цибърско блато” по Директивата за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-558/05.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите, изменена и допълнена със Заповед № РД-991/21.10.2022 г. Планове са допустими с предмета и целите на опазване в защитената зона, тъй като прилагането им не противоречи на ограничителните режими, вписани в заповедта за обявяването ѝ.

Изменението на ОУП на община Лом и ПУП – ПЗ за ПИ с идентификатор 68758.539.286 по КККР на с. Станево подлежи на оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на горесцитираната защитена зона по реда на чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от ЗБР и чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ОС.

МОТИВИ:

1. Необходимо е да се оцени въздействието от реализацията на планове върху околната среда, като се отчете състоянието на компонентите и факторите на околната среда, обхвата, отражението и последиците на предполагаемите въздействия от неговата реализация при отчитане на актуалното състояние на околната среда. С извършването на ЕО ще се определи степента на въздействие върху околната среда и ще се посочат адекватни мерки за ограничаване, предотвратяване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на планове.

2. Реализацията на дейностите по строителството на ФЕЦ (модули и съответната техническа инфраструктура) ще е свързано с пряко и трайно нарушаване на земи и

повърхностно навлизане в геоложките структури при тяхното монтиране. Новите елементи на ландшафта ще бъдат фотоволтаични модули, разположени в блокова схема с прилежаща техническа инфраструктура. Тази фаза е свързана с пряка и дълготрайна промяна в състоянието на околната среда и значителна визуална промяна на ландшафта. Конструкцията на фотоволтаичните модули ще се откроява като групови техногенни структури на фона на естествените природни дадености. Ще настъпи промяна в традиционното ползване на земята. Изграждането и функционирането на фотоволтаичната централа ще измени съществуващия „зеделски ландшафт“ и ще го превърне в „техногенен ландшафт“ (инфраструктурно енергийно строителство).

3. Не са разгледани алтернативи на местоположение, както и в устройствените предвиждания на плановете. Същите следва задълбочено да се оценят в доклада за екологична оценка.

4. След преглед на представената документация и на основание чл. 37, ал. 3 от Наредбата за ОС, въз основа на критериите по чл. 16 от същата, преценката за вероятната степен на отрицателно въздействие на проекта за частичното изменение на ОУП на община Лом и ПУП – ПЗ върху защитена зона BG0002104 „Цибърско блато“ е, че реализацията на предвижданията на плановете има вероятност да окаже отрицателно въздействие върху предмета на опазване в защитената зона, поради следните мотиви:

4.1. Начина на застрояване – затревяване или чакълиране на площта под и между фотоволтаичните модули е предпоставка за различна по степен загуба и/или трансформация на местообитания за гнездене, хранене, почивка и/или укритие на видове птици, предмет на опазване в зоната (представители на разред Вrabчоподобни, разред Соколоподобни, разред Ястребоподобни, разред Дъждосвиrhoподобни и др.). Зоната има значима стойност за съхранение на долупосочените видове (от изброените разреди) и при отнемане на площи от местообитанието им, има вероятност да настъпят промени в статуса им на защита и оценката на видовете в зоната, а именно:

- Оценката за опазване на вида Полска бърбрица (*Anthus campestris*), разред Вrabчоподобни е „В” – добра, оценката за изолация е „С” (популацията е пряко свързана с останалите гнездещи двойки по долния Дунав). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С” – значима стойност;

- Оценката за опазването на вида Ловен сокол (*Falco cherrug*), разред Соколоподобни е „А” – отлична, популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „В”). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В” – добра;

- Оценката за опазване на вида Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), разред Ястребоподобни е „В” – добра, оценката за изолация е „С” (популацията е пряко свързана с останалите гнездещи двойки по долния Дунав). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С” – значима стойност.

- Оценката за опазване на вида Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), разред Дъждосвиrhoподобни е „В” – добра, оценката за изолация е „С” (популацията е пряко свързана с останалите гнездещи двойки по долния Дунав). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С” – значима стойност. При високи нива на р. Дунав обикновената калугерица е добре представена в зоната.

4.2. Предвид засегнатата площ от зоната (34,364 дка) и факта, че същата може да се използва като местообитание за гнездене, хранене, почивка и/или укритие на видове птици, предмет на опазване в нея, има вероятност от фрагментация на местообитания на видове птици при реализацията на предвижданията на плановете.

4.3. Очакват се шумови въздействия по време на строителните дейности, които ще окажат отрицателно въздействие върху видовете птици, особено в размножителния период.

5. Предвид планираните дейности, характера и площта, продължителност на строителството, местоположение спрямо защитена зона BG0002104 „Цибърско блато” и/или нейни ключови елементи, както и факта, че територията е подходяща за гнездене, хранене, почивка и/или укритие на видове птици, предмет на опазване в нея има вероятност

предвижданията на планове да окажат отрицателно въздействие върху природозащитните цели на зоната, свързани с:

- намаляване площта или качеството на местообитания на видове;
- изместване на видове и техни местообитания и по този начин намаляване на площта на разпространението им в зоната;
- разпокъсване на местообитания на видовете птици;
- нарушаване на факторите, които помагат за запазване на благоприятния статус на зоната или които са необходими за възстановяването им до постигането му;
- нарушаване баланса, разпространението и плътността на видове, които са показатели за благоприятния статус на зоната.

Предвид това се очаква възпрепятстване или забавяне постигането на напредък по целите на опазване на защитена зона BG0002104 „Цибърско блато”.

6. Защитена зона BG0002104 „Цибърско блато” е уязвима по отношение на нови предвиждания за урбанизация и строителство, предвид това че Цибърско блато представлява остатък от обширна в миналото естествена влажна зона с мозаечно разположена богата водна и водолюбива растителност и открити водни площи, която е пресушена, посредством поредица хидромелиоративни мероприятия – изградена дига на р. Дунав и система от отводнителни канали с помпена станция. Това е довело до бързи процеси на еутрофикация и изплитняване и на малкото останали непресушени напълно блатата. Цибърското блато изцяло зависи от връзката му с река Дунав и поддържането на водния режим. То е чувствително към всички видове дейности, свързани с отводняване на влажната зона. Такива дейности водят до нарушаване и дори унищожаване на значими за птиците местообитания. Поради малката си площ, територията е чувствителна към всички видове безпокойство от човешки дейности. А те водят до загуба на местообитания и до обща и цялостна промяна на влажната зона, което е основен застрашаващ фактор.

7. Цибърско блато е Орнитологично важно място от световно и регионално значение за опазване на птиците, обявено през 2005 г. от международната природозащитна организация „БърдЛайф Интернешънъл” (BirdLife International).

Със Заповед № РД-347/12.05.2014 г. е утвърден План за действие за опазване на големия воден бик (*Botaurus stellaris*) в България (2014 – 2023 г.), който е предмет на опазване в защитена зона BG0002104 „Цибърско блато”. Защитената зона поддържа 3-6% от националната гнездова популация на вида (оценка „В”), опазването на вида е отлично (оценка „А”), популацията е неизолирана в рамките на разширен ареал на разпространение (оценка „С”). Общата оценка на стойността на зоната за вида е „А” – отлична стойност.

Видът *Botaurus stellaris* е включен в: Приложение № II и Резолюция 6 на Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция), определени като строго защитени; Приложение II на Конвенцията за защита на мигриращите видове диви животни (Бонска конвенция), като приоритет в международното сътрудничество що се отнася до неговото опазване и управление; Афро-Евразийското споразумение за опазване на мигриращите видове към Конвенцията за защита на мигриращите видове диви животни (Бонска конвенция); Рамсарската конвенция като местообитание за водолюбиви птици; Червената книга на България, категоризиран като „Застрашен”.

На основание чл. 14, ал. 4 от Наредбата за ЕО поставям следните изисквания към съдържанието и обхвата на екологичната оценка:

1. Екологичната оценка трябва да бъде съобразена с изискванията за съдържание, съгласно чл. 86, ал. 3 от ЗООС.

2. Като отделно приложение към доклада за ЕО (ДЕО) да се включи оценка на степента на въздействие върху защитена зона BG0002104 „Цибърско блато”, под формата на доклад (ДОСВ), съобразен с изискванията на чл. 23, ал. 2 от Наредбата за ОС, като е необходимо да се има предвид следното:

- В анотацията на ДОСВ да бъдат описани подробно предвижданията на плановите и съпътстващите ги елементи, независимо от описанието им в Доклада по ЕО.

- При определянето на степента на въздействие на плановите да бъдат използвани количествени оценки за очакваните загуби или влошаване на състоянието на местообитанията (площ) и видовете птици (численост и плътност на популациите), предмет на опазване в защитената зона. Тези оценки трябва да бъдат разгледани в контекста на представеността на местообитанията/видовете в защитената зона и в мрежата от защитени зони като цяло, т. е. въз основа конкретни изчисления, кои от предвижданията на плановите, каква площ от конкретно местообитание на опазван вид птици засягат в зоната (а не спрямо общата ѝ площ) и какъв процент от него увреждат, унищожават или повлияват по друг начин. Алгоритъмът на изчисленията трябва да бъде обяснен, разбираем и проследим, и да бъде представен в текстови вид, освен в табличен.

- В оценката за съвместимост следва да бъдат разгледани следните възможни въздействия:

- върху всички видове птици (поотделно и подробно), предмет на опазване в защитената зона, като особено внимание да се обърне на консервационно значимите видове, както и на популациите и местообитанията на видовете с оценка „А” в стандартния формуляр и след това с оценка „В” и „С”: да се определи и подкрепи с мотиви дали ще настъпи промяна в настоящата оценка на състоянието спрямо стандартния формуляр; в тази връзка да се оцени степента на въздействие спрямо целите на опазване на зоната, използваният алгоритъм за оценка на степента на въздействие птиците следва да бъде обяснен и обоснован ясно, вкл. със събрана информация от теренни проучвания, както във връзка с настоящото намерение, така и във връзка с други проучвания на района – видов състав и количество /видове с особена важност – застрашени, мигриращи, гнездящи, почиващи ята от птици; статус на пребиваване и сезонна динамика /гнездене, миграция, зимуване, скитане/линееене/; поведение на птиците – за всеки вид поотделно /деноношна активност; гнездови и ловни територии и коридори на придвижване между тях; места за нощувка и хранене и коридори на придвижване между тях; хранителна база; честота на прелитане над площадката и честота на кацане; места за набиране на височина; други специфични фактори/;

- пряко унищожаване на видове и техните местообитания, като се разграничат тези с висока консервационна стойност, включени в предмета на опазване на гореописаната защитена зона;

- пряко трайно увреждане на естествения характер на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване в зоната като места за гнездене, пренощуване, хранене, както и на места за укриване при неблагоприятни метеорологични условия, през периода на строителство и експлоатация;

- фрагментация на местообитания в резултат на унищожаване на част от тях или тяхното трайно изменение; последствия от възможните изменения, фрагментация на популации в резултат на увреждане и/или унищожаване на подходящите местообитания и др.;

- влияние върху изместване на видове и техни местообитания, чието присъствие в зоната е значително и по този начин може да намали площта на разпространението им в нея;

- влияние върху нарушаване на факторите, които помагат за запазването на благоприятния статус на зоната или които са необходими за възстановяването им до постигане на благоприятен статус, както и влияние върху баланса, разпространението и плътността на видове, които са показатели за благоприятния статус.

- Въз основа на анализа и прогнозата за предполагаемото въздействие да се предложат при необходимост мерки, свързани с предотвратяване, намаляване или компенсиране на конкретни значителни отрицателни въздействия върху видовете, предмет на опазване в гореописаната защитена зона, които възложителят на плана да изпълни и които

да са измерими и контролируеми. Към всяка мярка следва да се определи степента ѝ на въздействие върху видовете, предмет на опазване в защитената зона.

- При разглеждане на алтернативи за реализацията на плановете, същите следва да изхождат от целите за опазване и статуса на защитената зона като приоритетни пред всякакви доводи за икономичност, времеемкост или др. аспекти от дадено алтернативно решение. Необходимо е да се направи равностойно описание, анализ и съпоставка на различните алтернативи като се разграничи степента на отрицателните въздействия спрямо видовете и местообитанията, предмет на опазване в защитената зона, произтичащи от всяка една от алтернативите. При необходимост да се разгледат алтернативи за устройствени параметри и др.

- Да се представи подробна информация относно използваните източници и методи на изследване и оценка, особено собствени полеви проучвания, ако са извършвани такива (интензивност, период, времетраене, резултати). Когато степента на въздействие се оценява въз основа на въведени от авторите на ДОСВ варианти на изчисления, то използваните за целта параметри, критерии, понятия, съотношения, зависимости и др. следва да бъдат обяснени подробно и да показват логическа връзка между отделните оценки и обобщените заключения.

- Крайните заключения относно степента на въздействие върху защитената зона и предмета на опазване в нея да произтичат от направените в ДОСВ изводи при разглеждането и оценката на конкретните въздействия на отделните елементи на плана върху определен вид или негово местообитание, вкл. и от оценката на кумулативното въздействие.

- Да се приложи актуален картен материал на хартиен и магнитен носител, който да визуализира конкретните предвиждания на плановете в границите на имота, предмет на същите.

На интернет адрес <https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App> е публикувана актуалната информация за предмета и целите на опазване на защитена зона BG0002104 „Цибърско блато”, попълнен стандартен формуляр с данни и оценки, картен материал и координатен регистър, която следва да бъде използвана от експертите, изготвящи ДОСВ.

Оценката трябва да бъде възложена на експерти, отговарящи на изискванията на чл. 9, ал. 1 от Наредбата за ОС, като най-малко един от тях е с компетенции в областта на орнитологията.

Решението може да бъде обжалвано пред министъра на околната среда и водите и/или пред Административен съд – Монтана в 14-дневен срок от съобщаването му на заинтересованите лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Дата: 12.01.2023г.

МИЛЕНА НИКОЛОВА

Директор на РИОСВ – Монтана